

10 e Kamer

Nr. VZ 48/13
(not. 914/12)
VAN HET PARKET

Nr. C/1247/13
VAN HET ARREST

Het hof van beroep te Gent, tiende correctionele kamer, heeft het volgende arrest uitgesproken in de zaak:

Hypothecaire inschrijving
Vergunningsregister

13 september 2013

not. GE.66.L6.101194/04 van het Openbaar Ministerie

tegen:

1. Nr. bestuurder van
vennootschappen, geboren te op
wonende te

2. Nr. met ondernemingsnummer
en met maatschappelijke zetel te

beklaagden,

verdacht van:

de eerste en de tweede:

Om de misdaad of het wanbedrijf uitgevoerd te hebben of om aan de uitvoering ervan rechtstreeks medegewerkt te hebben, door enige daad, tot de uitvoering zodanige hulp verleend te hebben dat zonder zijn bijstand het misdrijf niet kon gepleegd worden,

bij inbreuk op de artikelen, 1, 2, 99, § 1-1° (en § 3), 146-1°, 147, 148, 149 en 204 van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening van 18 mei 1999 (B.S., 8 juni 1999) de bij artikel 99, § 1-1° bepaalde handelingen, werken of wijzigingen zonder voorafgaande vergunning te hebben uitgevoerd, voortgezet of in stand gehouden, door namelijk zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning te hebben gebouwd, op een grond één of meer vaste inrichtingen te hebben geplaatst, een bestaande vaste inrichting of bestaand bouwwerk te hebben afgebroken, herbouwd, verbouwd of uitgebreid, met uitzondering van instandhoudings- of onderhoudswerken, die geen betrekking hebben op de stabiliteit *in casu*:

een serrecomplex te hebben uitgebreid met een extra overkapping van ongeveer 200 m²,

op het terrein, gelegen ^{aan} op het kadastrale kadaster gekend onder ^{aan} in eigendom toebehorende aan ^{aan} met ondernemingsnummer en met maatschappelijke zetel te

te ^{aan} in de periode van 16 februari 2004 tot en met 2 maart 2004.

Bij vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Gent van 21 februari 2012, 21° kamer, werd bij verstek als volgt beslist:

"op strafrechtelijk gebied:

Veroordeelt ^{aan} voor de hierboven omschreven en bewezen verklaarde betichting tot een geldboete van € 1 500.

Verhoogt de geldboete met vijfenveertig opdecimes, aldus gebracht op € 8 250.

Beveelt dat bij gebreke aan betaling binnen de termijn bepaald bij artikel 40 van het Strafwetboek, de geldboete zal mogen vervangen worden door een gevangenisstraf van drie maanden.

Zegt dat ^{aan} verplicht is een bedrag van € 25, verhoogd met 50 opdecimen, aldus gebracht op € 150, te betalen bij wijze van bijdrage tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders.

Veroordeelt ^{aan} voor de hierboven omschreven en bewezen verklaarde betichting tot een geldboete van € 2 000.

Verhoogt de geldboete met vijfenveertig opdecimes, aldus gebracht op € 11 000.

Zegt dat ^{aan} verplicht is een bedrag van € 25, verhoogd met 50 opdecimen, aldus gebracht op € 150, te betalen bij wijze van bijdrage tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders.

Begroot de gerechtskosten in hun geheel op € 101,08.

Veroordeelt ^{aan} en ^{aan} hoofdelijk tot de kosten, gevallen aan de zijde van het openbaar ministerie, ten bate van de Staat tot heden begroot op € 101,08, meer de betekeningkosten van huidig vonnis.

Legt ^{aan} en ^{aan} elk, krachtens artikel 91, tweede lid van het K.B. van 28 december 1950 houdende het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken, een vaste vergoeding op

voor beheerskosten in strafzaken van € 32,27 (geïndexeerd zoals voorzien in artikel 148 K.B. 28 december 1950 en de ministeriële omzendbrief nr. 131ter (B.S., 27 januari 2012)).

op burgerrechtelijk gebied:

Houdt ambtshalve de burgerrechtelijke belangen aan."

Bij vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Gent van 12 juni 2012, 21^e kamer, werd op tegenspraak als volgt beslist:

"op strafrechtelijk gebied:

Veroordeelt voor de hierboven omschreven en bewezen verklaarde betichting tot een geldboete van € 1 500.

Verhoogt de geldboete met vijfenveertig opdecimes, aldus gebracht op € 8 250.

Beveelt dat bij gebreke aan betaling binnen de termijn bepaald bij artikel 40 van het Strafwetboek, de geldboete zal mogen vervangen worden door een gevangenisstraf van drie maanden.

Zegt dat verplicht is een bedrag van € 25, verhoogd met 50 opdecimes, aldus gebracht op € 150, te betalen bij wijze van bijdrage tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders.

Veroordeelt voor de hierboven omschreven en bewezen verklaarde betichting tot een geldboete van € 2 000.

Verhoogt de geldboete met vijfenveertig opdecimes, aldus gebracht op € 11 000.

Zegt dat verplicht is een bedrag van € 25, verhoogd met 50 opdecimes, aldus gebracht op € 150, te betalen bij wijze van bijdrage tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders.

Legt en elk, krachtens artikel 91, tweede lid van het K.B. van 28 december 1950 houdende het algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken, een vaste vergoeding op voor beheerskosten in strafzaken van € 32,27 (geïndexeerd zoals voorzien in artikel 148 K.B. 28 december 1950 en de ministeriële omzendbrief nr. 131ter (B.S., 27 januari 2012)).

Veroordeelt en hoofdelijk in de kosten van het eerste vonnis, ten bate van de Staat, begroot op € 101,08.

Veroordeelt in al de door het verzet veroorzaakte kosten en uitgaven, met inbegrip van de kosten van uitgifte en betekening van het vonnis, ten bate van de Staat, begroot op € 84,90, het verstek aan de opposant te wijten zijnde.

Veroordeelt *in al de door het verzet veroorzaakte kosten en uitgaven, met inbegrip van de kosten van uitgifte en betekening van het vonnis, ten bate van de Staat, begroot op € 84,88, het verstek aan de opposant te wijten zijnde.*

op burgerrechtelijk gebied:

Houdt ambtshalve de burgerrechtelijke belangen aan."

Tegen dit vonnis werd hoger beroep ingesteld op:

- 26 juni 2012 door de eerste beklagde tegen alle beschikkingen;
- 26 juni 2012 door de tweede beklagde tegen alle beschikkingen;
- 26 juni 2012 door het openbaar ministerie tegen beide beklagden.

* * *

1.1. Het hof besliste bij verstekarrest op 19 april 2013 als volgt:

"verklaart de beroepen ontvankelijk en er ten gronde over beslissend:

bevestigt het bestreden vonnis,

veroordeelt de beklagden hoofdelijk tot de kosten in beroep gevallen aan de zijde van het openbaar ministerie, begroot op € 188,64."

1.2. Beide beklagden tekenden tegen dit arrest verzet aan bij gerechtsdeurwaarderexploit op 22 mei 2013, betekend aan de procureur-generaal.

2. Het hof hoorde op de openbare terechtzitting van 20 juni 2013 in het Nederlands:

- de eerste beklagde in zijn middelen van verdediging, vertegenwoordigd door meester advocaat met kantoor te

- de tweede beklagde in haar middelen van verdediging, vertegenwoordigd door meester advocaat met kantoor te in zijn noedanigheid van lasthebber ad hoc,

- het openbaar ministerie in zijn vordering bij monde van substituut-procureur-generaal.

3.1. Het verzet werd tijdig en regelmatig naar de vorm ingesteld. Het is ontvankelijk. De beslissing van het verstekarrest waarbij het hoger beroep van de beklagden tegen het bestreden vonnis ontvankelijk wordt verklaard is er niet door bestreden.

3.2. Ook het beroep van het openbaar ministerie is tijdig en regelmatig naar de vorm ingesteld en ontvankelijk.

4. De te last gelegde feitelijke gedraging maakt nog steeds een misdrijf uit. Zij is sinds 1 september 2009 een inbreuk op art. 4.2.1.1^c, strafbaar gesteld door de artikelen 6.1.1, eerste lid, 1^a en 3^a, 6.1.3 en 6.1.41, § 1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO). De straffen thans op het misdrijf gesteld verschillen niet van deze bepaald ten tijde van de feiten.

5. Voor de uiteenzetting van de relevante feitelijke gegevens verwijst het hof naar de overwegingen in dit verband van de eerste rechter in de randnummers 5 en 6, die hier kortheidshalve als uitdrukkelijk herhaald worden beschouwd.

6. De te last gelegde feitelijke gedraging betreft geen instandhoudingsmisdrijf. De gedinginleidende dagvaarding heeft een schorsing van de verjaringstermijn niet aan te geven. De termijn van de verjaring van de strafvordering van vijf jaar nam een aanvang op 2 maart 2004. Hij werd gestuit door een daad van onderzoek, meer bepaald het kantschrift van de procureur des Konings van 7 januari 2009. Sindsdien is minder dan vijf jaar verlopen, zodat de strafvordering niet vervallen is door verjaring.

7.1. De beklaagden voeren terecht aan dat de behandeling van de zaak buitensporige vertraging heeft opgelopen, waardoor de redelijke termijn, bedoeld in art. 6.1 EVRM is overschreden. Meer bepaald werd de gedinginleidende dagvaarding slechts betekend op 17 februari 2011, terwijl de eerste beklaagde reeds op 2 maart 2004 werd verhoord. Deze tijdsduur is helemaal niet te wijten aan de complexiteit van de zaak.

7.2. Krachtens art. 13 EVRM hebben de beklaagden dan ook recht op een daadwerkelijke rechtshulp voor het hof, dat een passend rechtsherstel moet bieden.

Geen enkele verdragrechtelijke of wettelijke bepaling stelt dat overschrijding van de redelijke termijn, bedoeld in art. 6.1 EVRM de niet-ontvankelijkheid, de niet-toelaatbaarheid of het verval van de strafvordering voor gevolg heeft.

Krachtens art. 21ter V.T.Sv. kan het hof als rechtsherstel een straf onder het minimum uitspreken of zich beperken tot het eenvoudig schuldigverklaren, maar deze bepaling sluit een meer of minder vergaand rechtsherstel in dit stadium van de procedure niet uit.

7.3. De aard van de telastlegging, die rechtstreeks een door de Grondwet gewaarborgd grondrecht betreft, meer bepaald de bescherming van een gezond leefmilieu, waartoe de ruimtelijke ordening behoort, brengt mee dat niet alleen de vaststelling van de schuld nog noodzakelijk is, maar dat tevens bij bewezen schuld een bestraffing maatschappelijk volkomen verantwoord blijft.

Als passend rechtsherstel zal het hof, voor zover de telastlegging bewezen is, bij het bepalen van de strafmaat terdege in het voordeel van de beklaagden rekening houden met het te grote tijdsverloop tussen het tijdstip van de feiten en dat van de bestraffing.

8. Er is geen enkele reden om de behandeling van de zaak, die de beklaagden al lang bewust hebben willen vertragen, uit te stellen tot een eventuele goedkeuring van een gemeentelijk of provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan; de afhandeling van de publieke vordering zou er ten onrechte door in het gedrang worden gebracht. Het hof beschikt over alle nodige en nuttige gegevens om te beslissen over de schuld en de straf.

9.1. De beklaagden werpen *in fine* van hun conclusies op dat de eerste beklagde bij zijn ondervraging door de politie, waarbij hij zowel in eigen naam sprak als in zijn hoedanigheid van zaakvoerder, niet werd bijgestaan door een advocaat.

In hoofddorde vorderen zij, met toepassing van de zogenaamde *Salduz-leer*, de strafvordering onontvankelijk te verklaren, minstens de verklaringen van de eerste beklagde "*samen met alle stukken en verklaringen die naar deze verklaringen verwijzen*" als bewijs uit te sluiten.

9.2. Het recht op bijstand van een advocaat gewaarborgd op grond van artikel 6.3.c EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: EHRM), houdt in dat er gedurende het volledige vooronderzoek toegang moet zijn tot een advocaat, tenzij is aangetoond dat er wegens de bijzondere omstandigheden van de zaak dwingende redenen zijn om dit recht te beperken. Zelfs in dat geval mag een dergelijke beperking, wat ook de rechtvaardiging ervan is, niet onrechtmatig de rechten van de beklagde zoals beschermd bij de artikelen 6.1 en 6.3 EVRM beperken.

Uit de rechtspraak van het EHRM blijkt dat het EHRM onderzoekt of artikel 6.1 EVRM is geschonden door voor een veroordeling incriminerende verklaringen als bewijs te gebruiken die werden afgelegd zonder bijstand van een raadsman om een veroordeling op te steunen en of in voorkomend geval daadwerkelijk door de rechter op passende wijze werd geredieerd.

9.3. Anders dan de beklaagden voorhouden, moet noch op grond van het EVRM, noch van de rechtspraak door het EHRM over artikel 6.1. en 6.3.c, noch van enige grondwettelijke of wettelijke bepaling besloten worden tot de niet-ontvankelijkheid van de strafvordering.

Het is de nationale rechter die bepaalt welke gevolgen dienen gegeven te worden aan de vaststelling dat geen advocaat bij het verhoor aanwezig was op voorwaarde dat die gevolgen daadwerkelijk een concreet rechtsherstel voor de beklagde kunnen inhouden.

9.4. De beklaagden voeren niet aan dat misbruik of dwang is gebruikt. De beklaagden bevonden zich op de tijdstippen van de verhoren en het verder onderzoek nooit in een kwetsbare positie. De eerste beklagde werd op geen enkel ogenblik van zijn vrijheid beroofd. Hij was vrij om zich tijdens de ondervraging te verwijderen wanneer hij dit wenste. Het blijkt ook niet dat hem werd gewelgerd om zich door een raadsman bij de ondervraging te laten bijstaan.

Bij aanvang van zijn verhoren werd de eerste beklaagde in kennis gesteld van zijn rechten bepaald bij art. 47bis Sv, nl. dat hij de letterlijke opname van het verhoor kon vragen, dat hij kon vragen dat bepaalde opsporingshandelingen zouden worden verricht of een bepaald verhoor zou worden afgenomen, dat zijn verklaring als bewijs in rechte kon worden gebruikt en dat hij documenten kon voegen of laten voegen bij het verhoor of deze neerleggen ter griffie. *In casu* houdt deze voorafgaande mededeling in dat hem is gewezen op zijn zwijgrecht, zodat de cautieplicht werd gerespecteerd.

Bij het beëindigen van zijn verklaringen verklaarde de eerste beklaagde niets aan het verhoor te willen verbeteren of toe te voegen.

De eerste beklaagde vroeg dat hem een kopie van zijn verklaring zou worden toegestuurd. De beklaagden konden dus de verklaringen van de eerste beklaagde zelf bestuderen of deze voorleggen aan een raadsman en, zo zij dit wilden, nadien opnieuw bij de politie gaan om hun verklaringen te wijzigen, aan te vullen of aan te passen. Zij hebben dit echter niet gedaan.

De beklaagden konden vrij hun verklaringen en de gegevens van het strafdossier betwisten voor de eerste rechter en voor het hof.

Al de mogelijkheden die aan de beklaagden tijdens het vooronderzoek en bij het onderzoek van de zaak ten gronde zijn geboden waarborgen *in casu* voldoende hun recht op een eerlijk proces, dat moet worden beschouwd over het ganse verloop van de procedure, en hun rechten van verdediging.

Er is in die omstandigheden geen reden om de strafvordering niet ontvankelijk te verklaren of om enig stuk uit het dossier te weren.

9.5. Overigens hebben de beklaagden op geen enkel ogenblik tijdens de procedure, ook niet in conclusies voor het hof, betwist ervoor te hebben gekozen de in de belastlegging omschreven vergunningsplichtige werken uit te voeren zonder in het bezit te zijn van een stedenbouwkundige vergunning en niet te wachten tot wanneer over de vergunningsaanvraag voor de werken was beslist. Ten slotte is het zo dat nog voor het eerste verhoor op basis van de visuele vaststelling van de uitvoering van de werken en van de gegevens van de gemeentelijke technische dienst de onvergunde uitvoering van het werk als zodanig al vaststond.

10.1. Gelet op de gegevens van het vooronderzoek en het onderzoek op de terechtzitting van het hof is de belastlegging voor beide beklaagden bewezen gebleven.

10.2. Het wordt terecht niet betwist dat de tweede beklaagde ter zake handelde door het persoonlijk toedoen van de eerste beklaagde, ten tijde van de feiten haar enige zaakvoerder.

10.3. Het hof maakt de overwegingen van de eerste rechter met betrekking tot de schuld van de beide beklaagden in randnummers 7, 8 en 9 van het bestreden vonnis tot de zijne, die een toereikend antwoord bevatten op de middelen in dit verband aangevoerd.

De feiten zelf tonen aan dat ook binnen de rechtspersoon er een ontoereikende aandacht was voor de naleving van de ter zake geldende vergunningsplicht.

Het decreet bevat geen aanduiding nopens het moreel element zodat het bewust en vrijwillig handelen volstaat. Dat van dit laatste sprake is wordt verondersteld bij het plegen van de materiële handeling, die als de uiting van de vrije en bewuste wil van de beklaagden moet worden aangezien, nu zij door de aangevoerde middelen het bestaan van een schulditsluitingsgrond, zoals overmacht of onoverkomelijke dwaling, of van een rechtvaardigingsgrond, zoals noodtoestand, niet enigszins geloofwaardig maken. De beklaagden handelden in strijd met wat een normaal zorgvuldige en vooruitziende persoon, geplaatst in dezelfde feitelijke omstandigheden zou hebben gedaan.

11. De door de eerste rechter uitgesproken straffen zijn wat keuze van straf, strafmaat en verantwoording betreft passend. Het hof maakt de overwegingen van de eerste rechter in randnummers 10, 11 en 12 van het bestreden vonnis, die nog steeds gelden, hier tot de zijne.

11.2. Wat het rechtsherstel voor het overschrijden van de redelijke termijn betreft, houdt het hof er rekening mee dat (1) jarenlang met het inleiden van de procedure werd gewacht om de beklaagden de gelegenheid te geven zo mogelijk een regularisatie te verkrijgen, (2) zij nu aan het hof nog vragen de behandeling van de zaak uit te stellen en (3) de beklaagden intussen al negen jaar het voordeel van de tot stand gebrachte wederrechtelijke toestand genieten.

Als rechtsherstel verieent het hof aan beide beklaagden uitstel van de tenuitvoerlegging van dit arrest voor de termijn en in de mate zoals hierna bepaald.

De beklaagden verkeren in de voorwaarden daartoe. De straf op te leggen aan de eerste beklaagde gaat de vijf jaar gevangenisstraf niet te boven; hij werd tot op heden nog niet veroordeeld tot een criminele straf of een hoofdgevangenisstraf van meer dan twaalf maanden. De straf op te leggen aan de tweede beklaagde gaat een geldboete van € 120 000 niet te boven; zij werd tot op heden nog niet veroordeeld tot een criminele straf of tot een geldboete van meer dan € 24 000.

12. De vergoeding voor administratieve kosten moet in de regel worden bepaald op € 51,20 (artikelen 2 en 91, tweede lid, van het Algemeen Reglement op de gerechtskosten in strafzaken vastgesteld bij K.B. van 28 december 1950, zoals laatst gewijzigd bij art. 1 van het K.B. van 13 november 2012 (B.S., 29 november 2012)). Deze vergoeding heeft immers een eigen aard en is geen straf. Gelet op de devolutive werking van het verzet van de beklaagden in eerste aanleg kan de vergoeding niet op een hoger bedrag bepaald worden dan in het verstekvonnis van 21 februari 2012 het geval was.

13. De eerste rechter oordeelde correct over de gerechtskosten, het verzet aan de beklaagde te wijten zijnde, en de bijdrage tot het Slachtofferfonds.

14. De burgerrechtelijke belangen werden terecht ambtshalve aangehouden.

OP DEZE GRONDEN

Het hof,

rechtsprekend op verzet en op tegenspraak,

gelet op de artikelen hiervoor aangehaald, de niet strijdige artikelen aangehaald door de eerste rechter en:

- art. 211 Sv.,
- art 24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken,

verklaart het verzet ontvankelijk; beschouwt het verstekarrest van 19 april 2013 voor niet bestaande, behoudens voor zover het hoger beroep van de beklaagden tegen het vonnis van 12 juni 2012 ontvankelijk werd verklaard en opnieuw beslissend,

verklaart ook het hoger beroep van het openbaar ministerie ontvankelijk,

bevestigt het bestreden vonnis van 12 juni 2012 in de mate dat het is bestreden met deze wijziging:

verleent uitstel van de tenuitvoerlegging van dit arrest gedurende een termijn van drie jaar evenwel uitsluitend voor een derde van de geldboete en van de vervangende gevangenisstraf waartoe de eerste beklagde wordt veroordeeld en voor een derde van de geldboete waartoe de tweede beklagde wordt veroordeeld,

veroordeelt de beklaagden hoofdeijk tot de kosten in beroep gevallen aan de zijde van het openbaar ministerie, hierin begrepen de kosten van het verzet, het verstek ook voor het hof aan de beklagden te wijten zijnde; begroot deze kosten op € 330,28.

Kosten beroep:	
Afschrift vonnis:	€ 28,50
Afschriften akten HB:	€ 8,55
Opstelrecht ber.bekl.:	€ 60,00
Dagvaarding:	€ 74,44
Bet. arr. 1° bekl.:	€ 51,88
Bet. arr. 2° bekl.:	€ 51,88
Reg. Verzet:	€ 25,00
	<hr/>
	€ 300,25
+ 10 %:	€ 30,03
	<hr/>
Totaal:	€ 330,28

Dit arrest is gewezen te Gent door het hof van beroep. tiende correctionele kamer, samengesteld uit kamervoorzitter als voorzitter, en de raadsheren en in openbare terechtzitting van 13 september 2013 uitgesproken door voorzitter in aanwezigheid van substituut-procureur-generaal, met bijstand van griffier